

## ועדת משמעת לפי פרק ה' לחוק הפסיכולוגים, התשל"ז - 1977

28.2.2012

בענין:

מר יונתן ברג, עו"ד, התובע וב"כ היועצת המשפטית למשרד הבריאות

### התובע

- נגד -

פסיכולוגית הרשומה בפנקס הפסיכולוגים, ע"י ב"כ עוה"ד ערן קייזמן

### הנאשמת

## החלטה בדבר אמצעי משמעת, לפי פרק ה' לחוק הפסיכולוגים, התשל"ז - 1977

### 1. הקובלנה –

1.1 התובע הגיש, ביום 13.4.2011, קובלנה נגד הנאשמת, על כי גילתה התנהגות שאינה הולמת את המקצוע של פסיכולוג רשום, כאמור בסעיף 33(1) לחוק הפסיכולוגים (להלן – **החוק**) וכן התמידה להפר הוראה של החוק, כאמור בסעיף 33(4) שבו, בכך שלמרות אזהרה של ועדת התלונות, כמשמעה בפרק ה' שבחוק (להלן – **ועדת התלונות**), המשיכה להפר את הוראות סעיף 5א שבחוק.

1.2 בקובלנה נטען כי:

(א) בתלונה שהתקבלה, ביום 7.8.2008, בוועדת התלונות, נטען שהנאשמת משתמשת בתואר "מומחית בפסיכולוגיה חינוכית" ו"מומחית בפסיכולוגיה חינוכית והתפתחותית", אף שלא ניתן לה אישור לשימוש בהם. ועדת התלונות החליטה, ביום 25.11.2008, שלא להעביר את העניין לוועדת משמעת, הואיל והנאשמת התחייבה לחדול לאלתר מלעשות שימוש בתואר פסיכולוגית חינוכית או פסיכולוגית התפתחותית.

(ב) ביום 18.7.2010, התקבלה תלונה נוספת (להלן – **התלונה הנוספת**), לפיה הנאשמת הציגה עצמה, במהלך שנת 2009, בעל פה ובכתב כמומחית בפסיכולוגיה חינוכית.

### 2. הוועדה –

שר הבריאות מינה את הח"מ כוועדת משמעת, לפי הוראות סעיף 35 לחוק (להלן – **הוועדה**).

### 3. הדיון בפני הוועדה –

הוועדה דנה בקובלנה, ביום 8.11.2011, בנוכחות התובע, הנאשמת ובא כוחה.

בפתח הדיון הודיע ב"כ הנאשמת כי היא מודה באמור בקובלנה על נספחיה..בדיון האמור נשמעו טיעוני הצדדים לעניין אמצעי המשמעת ונשמעו עדויות הנאשמת והגב. מזכירת המכון שהנאשמת הקימה.

#### 4. הרקע העובדתי -

נעמוד להלן על עקרי העובדות, שכאמור אינן שנויות במחלוקת:

הנאשמת, רשומה בפנקס הפסיכולוגים והיא מנהלת מכון בשם: ... (להלן – המכון).

בתלונה שהתקבלה, ביום 7.8.2008, נטען שהנאשמת משתמשת בתואר "מומחית בפסיכולוגיה חינוכית" ו"מומחית בפסיכולוגיה חינוכית והתפתחותית", אף שלא ניתן לה אישור לשימוש בתארים אלה. לאחר ברור התלונה האמורה, החליטה ועדת התלונות, ביום 25.11.2008, שלא להגיש קובלנה כנגד הנאשמת ולהסתפק באזהרה (למען הסר ספק יובהר כי לא מדובר באזהרה שמשמעה עונש משמעת). זאת, לאור התחייבות שניתנה על ידי הנאשמת, לפיה תחדל לאלתר מהשימוש בתואר פסיכולוגית חינוכית או בתואר פסיכולוגית התפתחותית. הוועדה מצאה לנכון להזהיר את הנאשמת כי, בהתאם להתחייבותה היא: תחדל לאלתר מלעשות שימוש בתואר "פסיכולוגית התפתחותית"; עד לקבלת תואר מומחית כדת וכדין, היא לא תשתמש עוד בתואר "מומחית" או בשם תואר אחר שעלול להשתמע ממנו שהיא מומחית וכן כי התואר מומחית יוסר מהניירת הרשמית של הנאשמת כמו גם מאתר האינטרנט שעל שמה (להלן – **אזהרת ועדת התלונות**).

כשנתיים לאחר אזהרת ועדת התלונות, התקבלה התלונה הנוספת, ממנה עולה, שביום 6.1.2009, נערך לבתה של המתלוננת אבחון פסיכודידקטי במכון, אשר כלל המלצה בדבר הקלות ובחינות מותאמות למצבה (להלן – **האבחון משנת 2009**). ההמלצה האמורה נפסלה על ידי משרד החינוך, משנמצא שהנאשמת, ששמה מופיע על גבי האבחון כמי שערכה אותו, "אינה מומחית בתחום ואינה מוסמכת לתת המלצות". המתלוננת מציינת כי בעקבות זאת, בתה לא זכתה להקלות שהיא זכאית לה, לאור מצבה, כי כפועל יוצא מכך היא "אבדה שנה של בחינות בגרות", שאותן תאלץ לעבור פעם נוספת, לאחר שתעבור אבחון נוסף.

מהמסמכים שהוגשו לוועדה עולה שעל גבי האבחון שצורף לתלונה הנוספת, מופיעות שתי חותמות. באחת מהן מצויין: פסיכולוגית ומומחית לאבחון ליקויי למידה" ובשניה: פסיכולוגית חינוכית מנהלת מרכז טיפולי."

מדברי הנאשמת בעדותה בפנינו עלה, כי היא אכן נהגה לערוך איבחונים פסיכודידקטיים, ובהם כאלה המחייבים, כדבריה: "חתימה של מומחה". עוד עלה מדבריה, שבשנת 2005, אמנם ניתן לה אישור, של ועדה מקצועית להתמחות ולמועד תחילתה, כנדרש, לפי תקנה 7 לתקנות הפסיכולוגים (אישור תואר מומחה), תשל"ט – 1979 (להלן – **תקנות אישור מומחה**), ואולם לא ניתן לה אישור לתואר מומחה, כאמור בפרק ד' שבתקנות האמורות, היא לא רשומה בפנקס הפסיכולוגים כבעלת תואר מומחה, כנדרש לצורך ביצוע פעולה שיוחדה לבעלי מומחיות מוכרת, לפי הוראות סעיף 9 לחוק והיא אף לא נגשה לבחינות כשמשעותן בפרק ג' שבתקנות האמורות.

#### 5. הרקע הנורמטיבי –

בחוק הוראות האוסרות על פסיכולוג שימוש בתואר העשוי להטעות. כך נקבע, בסעיפים 5א – 6 שבחוק, לאמור:

"5א. (א) לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ פְּסִיכּוֹלוֹג בְּכָל הַקְשׁוֹר לַעִיסוֹתָּל בְּחוֹ בְּחוֹ מוֹכֵר בְּפְסִיכּוֹלוֹגִיָּה שֶׁהוֹעֵק לוֹ לְפִי חוֹק הַמוֹעֵצָה לְהַשְׁכֵּלָה גְבוּהָ, הַתְּשִׁי"ח-1958. (ב) יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכִינוֹי בְּהַגְדֵּר שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם כְּדִי לַמַּעַת בְּקֶרֶב הַצִּיבּוֹר רוֹשֵׁם שֶׁ יִּינוּ נֶכּוֹן עַל הַהִכְשָׁרָה הַמִּקְצוּעִית הַמוֹכֵרֶת שֶׁלּוֹ בְּעִשְׂרוֹי."

"6. (א) פְּסִיכּוֹלוֹג לֹא יַעֲשֶׂה מִיִּשְׂרָאֵל בְּעִקְפִּין, פְּרִסוּמָה לַעִיסוֹקוֹ שֶׁיֵּשׁ בָּהּ כְּדִי

לְהַטְעוֹת..."

לעניין תואר מומחה, קובע החוק, בסעיף 8 שבו, כי שר הבריאות רשאי לקבוע בתקנות, בין היתר, כי ענף פלוגי בפסיכולוגיה, יהיה מומחיות מוכרת, לקבוע בעניינה של מומחיות כאמור, תנאים לענין הכשרה, בחינה, תואר ותעודה, לייחד פעולות מסויימות בפסיכולוגיה לבעלי מומחיות מוכרת ולהורות שיירשמו בפנקס בעלי תואר של מומחיות מוכרת יצויין כי



לקבל הכרה בכך שהיא סיימה את חובותיה לצורך קבלת התואר. אין חולק כי האישור שניתן לנאשמת, על ידי הוועדה, לא היה אלא אישור לתחילת התמחות, כנדרש לפי תקנה 7 לתקנות אישור התמחות.

הנאשמת טוענת כי סברה אז, שהאישור שניתן לה הוא אישור לתואר מומחה והיא פעלה מתוך הבנה שבידה תואר מומחה בפסיכולוגיה חינוכית. היא הקימה את המכון, בשנת 2007, ונהגה לערוך אבחונים, לרבות כאלה שבעלי תואר מומחה בלבד, אמורים לעסוק בהם.

הנאשמת עמדה לדבריה על טעותה, רק בשנת 2008, בעקבות פניית ועדת התלונות, בעניין התלונה הראשונה בדבר השימוש בתואר, אשר נפלה עליה כרעם ביום בהיר והיא חשה שנעשה לה עוול, כאשר לאור הכשרתה, ההשתלמויות שעברה והנסיון שצברה בעבודה, ראוי היה לדעתה לאשר לה, כבר אז, תואר מומחה.

(2) הנאשמת פעלה, בהתאם לאזהרת ועדת התלונות ולהתחייבות שנטלה על עצמה, היא תקנה בהתאמה את הכיתוב באתר האינטרנט של המכון ובשלט שבדלת הכניסה לקליניקה והחליפה את החותמות ששימשו אותה קודם לכן, בחדשות ותקינות. על מנת שלא לפגוע בילדים שאובחנו על ידה, עוד קודם לכן, היא פנתה למספר גורמים במשרד החינוך, לרבות לבתי הספר הרלבנטיים ולפסיכולוגית המרכזת במחוז את נושא ליקויי הלמידה, הביאה לידיעתם את הבעיה. זאת ועוד, ובהתייעצות עם מנהלי בתי הספר, שנהגו להפנות אליה תלמידים לאבחון, סוכם שהנאשמת תממן העסקה של פסיכולוג מדרך, המוסמך לאשר את האבחונים שהנאשמת ערכה בלא שהיתה מוסמכת לחתום עליהם, על מנת לאפשר למשרד החינוך להכיר בהם. הנאשמת ופסיכולוגית, שלה תואר מומחה כנדרש שהועסקה על ידי הנאשמת, לצורך זה, ערכו מחדש, כ- 15 אבחונים, שנעשו על ידי הנאשמת קודם לכן, ואלו הוגשו מחדש לאישור משרד החינוך, בחתימת אותה פסיכולוגית.

(3) אף שכאמור הנאשמת סברה שנעשה לה עוול, מאז אזהרת ועדת התלונות, היא מקיימת את התחייבותה בקפדנות, מה גם שהיא חדלה למעשה מלערוך אבחונים, היא לא נמצאת עוד במכון, אלא עובדת כמתמחה במסגרת השירות הציבורי והאבחונים הנערכים במכון, נעשים על ידי אחרים.

(4) יש להבחין בין, אבחון דידקטי, שלדברי הנאשמת, משרד החינוך מכיר בו, גם אם לא נערך בידי בעל תואר מומחה, לבין אבחון פסיכודידקטי, המוכר רק אם נערך על ידי פסיכולוג מומחה, המיועד לילדים עם ליקויי למידה קשים הנדרשים להתאמות ברמה 3.

כאשר פונים אליה בבקשה לאבחון דידקטי ובמהלך האבחון מתברר שהילד זקוק להתאמות שעליהן יכול להמליץ רק בעל תואר מומחה, הנאשמת נוהגת להפנות את הילד למומחה. לדבריה, עוד בפניה הראשונה למכון, מוסבר לפונה בטלפון, השוני שבין אבחון דידקטי ואבחון פסיכודידקטי והפונה בוחר באיזה מהם הוא מעוניין, כאשר רוב התלמידים נזקקים לאבחון דידקטי ורק מעטים נזקק לאבחון פסיכודידקטי.

המתלוננת פנתה למכון בבקשה לאבחון דידקטי שהוא זה שבוצע על ידי הנאשמת, אלא שבתה של המתלוננת לא הצליחה להתגבר על הקשיים, גם בעזרת ההתאמות שעליהן המליצה הנאשמת ולפיכך נדרשו לגביה התאמות נוספות, ברמה גבוהה יותר.

(5) הנאשמת נהגה לחתום על האבחונים, כאשר המזכירה נהגה למסור את האבחונים ללקוחות, לאחר שהטביעה עליהם את חותמת המכון. החותמת המטעה, הוטבעה, על גבי האבחון משנת 2009, על ידי מזכירת המכון בשוגג. לדברי הנאשמת, מדובר בחותמת ששימשה אותה, קודם לאזהרת ועדת התלונות, שלא נעשה בה עוד שימוש והושמה במגירה נעולה במשרד. יחד עם זאת, הנאשמת הבהירה כי היא נוטלת על עצמה את האשמה לתקלה.

הנאשמת הוסיפה כי היא מצטערת על התקלה, כי היא רואה עצמה אחראית לכך וחזרה על כך שהיא ממילא חדלה לעסוק במתן אבחונים.

לדבריה, הצורך לשוב ולהתמחות, פגע באופן קשה בקריירה המקצועית שלה, בפרנסתה ובפרנסת משפחתה, בהיותה אם לשישה ילדים ושעה שבעלה עובד במכון, באופן חלקי בלבד.

## 6.2 מדברי הגב. , מזכירת המכון עלה כי :

(1) היא מוסרת את האבחונים הנערכים במכון, לידי הלקוחות, לאחר שהיא עורכת אותם ומסיפה עליהם את חותמת המכון וכך היא נהגה לגבי אבחונים שנעשו על ידי הנאשמת.

(2) המתלוננת פנתה אליה על מנת לקבל את האבחון משנת 2009 ובשוגג היא הטביעה על גבי האבחון חותמת שלא נעשה בה עוד שימוש.

(3) בעקבות אזהרת ועדת התלונות, נאמר לה שנאסר על הנאשמת לעשות שימוש בתואר פסיכולוגית חינוכית וכי לפיכך אין להשתמש עוד בחותמת הקודמת ששמה את הנאשמת. היא היתה עדה לכך, שבעקבות אזהרת ועדת התלונות, נעשו שינויים באתר האינטרנט של המכון והשלט על דלת הכניסה לחדרה של הנאשמת, הוחלף.

## 7. טענות הצדדים לעניין אמצעי המשמעת הראוי בנסיבות העניין –

### 7.1 טענות התובע -

(1) יש לראות בחומרה את העובדה שהנאשמת עשתה שימוש בתואר, שלא לפי הכללים, הנאשמת ידעה שפסיכולוג שאינו מומחה, אינו רשאי להגיש המלצות למשרד החינוך ולמרות זאת בצעה אבחונים, בידיעה שיכול שההמלצות שבהם, לא יזכו להכרת משרד החינוך.

(2) יש לצפות מפסיכולוג הרשום בפנקס הפסיכולוגים, להקפיד על ביצוע הוראות החוק והכללים החלים על פסיכולוגים.

(3) בית המשפט העליון, בפסק דין של אדגר סבין ערעור אזרחי 3786/90, עמד על השיקולים הרלבנטיים בקביעת העונש המשמעי והם: חומרת הסכנה הנשקפת לציבור מהשינוי מעשיו של הרופא, אך גם ערכים וצרכים ואינטרסים לגיטימיים אחרים עליהם באה הענישה המשמעית להגן ובהם: האינטרס בהרתעה כללית, הצורך בשמירה על כבוד המקצוע ואמון הציבור במקצוע.

(3) יש חשיבות לכך שבקביעת העונש המשמעתי יינתן מסר ברור לציבור ולעוסקים בפסיכולוגיה, כי נאסר על מי שלא ניתן לו תואר מומחה, לעשות שימוש בתואר או אף לרמוז שהוא מומחה.

(4) לאור השיקולים האמורים וחומרת המעשה, מן הראוי להתלות את רישומה של הנאשמת בפנקס הפסיכולוגים, לתקופה של שישה חדשים.

### 7.2 טענות ב"כ הנאשמת -

(1) הטענות המועלות כנגד הנאשמת בקובלנה, הן לגבי שימוש בתואר מומחה, שלא כדין, אשר יכול להביא להטעת הציבור. לא נטען בקובלנה שהנאשמת נטלה על עצמה אחריות לפעול כמומחה, אף שלא ניתנה לה הסמכה כדין לעשות כן.

(2) ועדת התלונות, לאחר שבחנה את התלונה הקודמת, מצאה לנכון שלא להפנות את העניין לוועדת משמעת, לאור ההסברים שקיבלה מהנאשמת ומהדרך שבה קיבלה על עצמה אחריות.

(3) יש לזכור שהנאשמת מלאה למעשה את חובותיה לצורך קבלת תואר מומחה ומה שהפריד בינה לבין התואר היתה הבחינה בלבד.

(4) הנאשמת פעלה בהתאם להתחייבות שנטלה על עצמה, בפני ועדת התביעות. אכן לאחר מכן נעשה שימוש בתואר מומחית בפסיכולוגיה חינוכית. כך היה, גם כעולה מעדות מזכירת המכון, בטעות, מה גם שזו נעשתה ממש בסמוך לאחר אזהרת ועדת התלונות. בנסיבות האמורות, לא יהא זה מוצדק ליחס למקרה זה

חומרה רבה יותר מזו שבו ראתה ועדת התלונות את התלונה הראשונה. ועדת התלונות לא ראתה במעשיה של הנאשמת משום התחזות, שאם לא כן היא היתה מעבירה את העניין לחקירת המשטרה ובכל מקרה היתה מוגשת כבר אז קובלנה.

(5) ועדת התלונות נתנה לנאשמת הזדמנות לתקן את דרכיה והנאשמת מלאה 90% מההתחייבויות שנטלה על עצמה. בנסיבות בהן היא כשלה במקרה בודד, ראוי לאפשר לנאשמת להנות מהספק, שאכן בטעות מדובר ולא במעשה מכוון.

(6) מדובר בארוע שארע בשנת 2009, כאשר הנאשמת חדלה לחלוטין לעסוק במתן אבחונים. יש לתת את הדעת לכך שפעילות המכון התבססה בזמנו, במידה רבה על האבחונים. זה היה מקור פרנסה משמעותי עבור הנאשמת. מאז שנאסר על הנאשמת לעשות שימוש בתואר מומחית, המכון נקלע לקשיים משמעותיים, כאשר הוטל ספק במספר גדול של דוחות שנמסרו למשרד החינוך, לקוחות דרשו לקבל את המגיע להם והנאשמת שכרה על חשבונה פסיכולוגית מתאימה, על מנת שהדוחות יאושרו כדין ויוגשו מחדש. בסופו של דבר המכון הדרדר מבחינה כלכלית ופעילותו הצטמצמה, לאחר שענף העיסוק המרכזי נפגע.

ההכנסות מהמכון היו מקור הפרנסה העיקרי של משפחת הנקבלת, שלה שישה ילדים קטינים, כאשר בעלה של הנאשמת אמנם עובד במכון, אך בהיקף חלקי בלבד, ההכנסות מהמכון ירדו באופן משמעותי והנאשמת עצמה עובדת כיום כמתמחה. התלית רשיונה של הנאשמת, כטענת התובע, גם אם לשישה חדשים, תפגע באופן קשה בפרנסת משפחתה.

(7) לא ראוי לראות במקרה בודד של שימוש בתואר, כהפרה של ההתחייבות שהנאשמת נטלה על עצמה, אלא כטעות טכנית. בכל מקרה לא מדובר בנסיבות המצדיקות התלית רישומה של הנאשמת בפנקס הפסיכולוגים, כטענת התובע.

(8) אמצעי המשמעת הראוי בנסיבות האמורות, הוא הרתאה.

(9) הנאשמת אינה מתנגדת לכך שהחלטה תפורסם, בכפוף לכך שהפרסום לא יכלול את שמה.

## 8. החלטה -

בפתח הדברים ראוי להבהיר, כי אכן, כטענת ב"כ הנאשמת, הקובלנה לא מייחסת לה עבירת משמעת, בקשר לעצם העובדה שהנאשמת ביצעה פעולה שיוחדה לבעל תואר מומחה, אלא אך בקשר לשימוש בתואר מומחה, או בתואר ממנו יכול להשתמע כי ניתן לה אישור לתואר מומחה.

בקובלנה נטען כי, כעולה מהתלונה הנוספת, הנאשמת הציגה עצמה, במהלך שנת 2009 לאחר אזהרת ועדת התלונות, הן בעל פה והן בכתב, כמומחית בפסיכולוגיה חינוכית וכאמור, הנאשמת הודתה באמור בקובלנה.

באשר לכך שהנאשמת הציגה עצמה כמומחית כאמור בכתב, הנאשמת טוענת, שהחותמת המייחסת לה תואר שלא ניתן לה, הוטבעה על גבי האבחון נשוא התלונה הנוספת, בשוגג על ידי מזכירת המכון. הנאשמת העידה, כי מדובר בחותמת ששימשה קודם לכן, כאשר בעקבות אזהרת ועדת התלונות לא נעשה בה עוד שימוש והיא הושמה במגירה נעולה במשרד. המזכירה אמנם חזרה בעדותה על כך שהיא זו שעשתה שימוש בחותמת בשוגג, אלא מעודתה עלה שהחותמת היתה ברשותה. לא למותר לציין כי מזכירת המכון היא קרובת משפחה של הנאשמת וניכר היה שהיא מבקשת לסייע לנאשמת במצוקתה.

מכל מקום, אין חולק כי במהלך שנת 2009, הנאשמת הציגה עצמה בעל פה כמומחית בפסיכולוגיה חינוכית.

לא למותר לציין כי ההסבר העולה מעדות המתלוננת לגבי התנהלותה בנושא האבחונים ככלל ובפרט בקשר לאבחון שבעניינו הוגשה התלונה הנוספת, מעורר קושי.

הנאשמת טענה בעדותה כי יש להבחין בין אבחון דידקטי, אשר לטענתה משרד החינוך מכיר בו, גם אם לא אושר על ידי מי שלו תואר מומחה, לבין אבחון הכולל המלצות להתאמות ברמה גבוהה יותר (רמה 3), הדרוש לילדים עם לקויות למידה מאוד קשות, שכבר התנסו בהתאמות אחרות שהתבררו כלא מספקות והוא מוכר רק אם אושר על ידי בעל תואר מומחה. לדבריה המתלוננת ידעה מראש על כך שהאבחון שיערך לביתה הוא



אבחון דידקטי בלבד, כי בפועל האבחון משנת 2009, היה אכן אבחון דידקטי וההמלצות שניתנו על ידה לא היו לגבי התאמות ברמה 3, אלא שבדיעבד התברר שלבתה של המתלוננת נדרשו התאמות נוספות.

עוד הסבירה הנאשמת, כי האבחון נעשה בנוכחות הילד בלבד, וככלל לא היה לה קשר עם ההורה, למעט שיחה קצרה עם ההורה, שנערכה מספר דקות לפני האבחון עצמו, שבמהלכה היא נהגה למסור הסבר קצר על תהליך האבחון.

דא עקא שכאמור, הנאשמת הודתה כי הציגה עצמה גם בעל פה כמומחית בפסיכולוגית חינוכית, גם לאחר אזהרת ועדת התלונות ולא מצאנו בדבריה של הנאשמת הסבר שיניח את הדעת.

העולה מן האמור הוא כי, גם אם תתקבל גרסת הנאשמת, לפיה בעקבות אזהרת ועדת התלונות, היא דאגה להזמין חותמת שונה ואף החליפה את השלט שעל דלת משרדה, היא לא חדלה באחת להציג עצמה כמומחית בפסיכולוגיה חינוכית וספק אם השימוש שנעשה בחותמת המטעה, על גבי האבחון נשוא התלונה הנוספת, הוא פועל יוצא של טעות טכנית שנעשתה על ידי המזכירה.

אין זאת אלא שהנאשמת התקשתה, כפי שנטען על ידי בא כוחה, להשלים עם העובדה שלא תוכל להמשיך בעסוק, אשר עמד במרכז פעילות המכון וכי היא שינתה ממנהגה רק כעבור זמן כלשהו ובסופו של דבר גם חדלה מלעסוק בנושא האבחונים בכלל.

ב"כ הנאשמת טען, כי יש לתת את הדעת לכך שהאבחון משנת 2009, נערך בסמוך לאחר אזהרת ועדת התלונות. זאת בהנתן שאזהרת ועדת התלונות נתנה בסוף חודש נובמבר 2008 והאבחון הוא מחודש ינואר 2009. אמנם מדובר בפער זמנים של כחודשיים ואולם ספק אם יש בכך כדי להמעיט מחומרת התנהלותה של הנאשמת. הנאשמת פעלה בניגוד להוראות מפורשות המעוגנות הן בחקיקה והן בקוד האתי, שהאמור בהם אינו אלא בבחינת המובן מאליו. שהרי גם בלעדי אסור מפורש, מי שמציג עצמו כמומחה לדבר, שעה שאינו כזה, גורם להטעיה ויכול אף לגרום בכך לנזק לזולת. חמור מכך הוא כאשר מדובר בפסיכולוג, העושה שימוש בתואר לא לו וגורם בכך להטעיית הציבור הנזקק לשרותיו, מה גם שמדובר, בהקשר זה, בשירות המיועד להקל, במקרים המתאימים, על ילדים המתקשים להתמודד עם הנדרש מהם במסגרת הלימודים

למרות חומרת המעשה, ועדת התלונות מצאה לנכון להסתפק באזהרה, בעקבות התלונה הקודמת. כך, ככל שהבנו, לאחר שההוועדה התרשמה שהנאשמת הבינה את חומרת מעשיה וכן לאור ההתחייבות שנטלה על עצמה. בדיעבד מתברר, שהנאשמת המשיכה לעשות שימוש בתואר לא לה, גם אם לפי גרסת הנאשמת עניין החותמת הוא טעות טכנית והיא רק הציגה עצמה כמומחה בעל פה, למרות האזהרה ולמרות שהתחייבה שלא לעשות כן.

הינה כי כן, אף שוועדת התלונות הקלה עם הנאשמת ומצאה לנכון לאפשר לה לתקן את דרכיה, בהסתמך על התחייבותה המפורשת שלא תעשה עוד שימוש בתואר שלא אושר לה, לרבות בשם תואר אחר שעלול להשתמע ממנו שהיא מומחית, הנאשמת שבה ופעלה, בניגוד מפורש לאותה התחייבות, גם אם כך היה כחדשיים בלבד לאחר שהוזהרה.

ב"כ הנאשמת טען כאמור, כי אין לראות במקרה בודד שארע לאחר אזהרת ועדת התלונות כהפרה של ההתחייבות שנתנה על ידי הנאשמת לוועדת התלונות וכי יש לראות בכך אך טעות טכנית

אינו סבורים שבטעות טכנית מדובר. כאמור לא מצאנו בדברי הנאשמת הסבר שיניח את הדעת הן לגבי העובדה שהחותמת המטעה נותרה בחזקתה של מזכירת המכון, אשר גם לדברי הנאשמת היא זו שנהגה להטביע את החותמת על גבי האבחונים, לא היה בדבריה הסבר כלשהו לגבי העובדה, שהיא הציגה עצמה בעל פה כמומחית, גם לאחר אזהרת ועדת התלונות, מה גם שההסבר שניתן על ידה בכל הקשור לאבחון משנת 2009, רק מחזק את הרושם שהיה בהתנהלות הנאשמת כדי להטעות את המתלוננת.

עוד טען ב"כ המתלוננת, כי יש ללמוד לעניין זה מגישת ועדת התלונות וכי אין ליחס לאבחון משנת 2009, חומרה רבה מזו שייחסה ועדת התלונות לתלונה הקודמת.

גם טענה זו של הנאשמת, דינה להדחות. המדובר בהתנהלות שעל פניה יוצרת רושם מוטעה ומטעה, שגם נאסרה במפורש בהוראות חוק. ועדת התלונות החליטה להסתפק בהתחייבות הנאשמת, ככל הנראה גם משקיבלה את טענת הנאשמת כי טעתה לחשוב שאכן יש בידה תואר מומחה כנדרש. המדובר כאן, בחזרה על ההתנהלות הפסולה, גם לאחר שהובהר לנאשמת כי אין היא רשאית לעשות שימוש בתואר מומחה ולאחר שניתנה על ידה התחייבות מאוד מפורטת לעניין זה.

העולה מן האמור הוא שאף שניתנה לנאשמת הזדמנות לתקן את דרכיה ולמרות ההתחייבות שנתנה על ידה לוועדת התלונות, היא לא הפנימה את המשמעות החמורה של התנהלותה שהביא להטעיית הציבור שנוקק לשירותיה. זאת כאשר גם מדובר בילדים, המתקשים להתמודד עם הנדרש מהם במסגרת בית הספר והצורך להדרש לאבחון נוסף, יכול שיהא כרוך גם באבדן שנת לימודים, כפי שכלל הנראה קרה במקרה זה.

מעבר לנזק הנלווה להטעיית ציבור הלקוחות של הנאשמת, מדובר בהפרה של עקרון בסיסי בכללי האתיקה המחייבים פסיכולוג כזה, הנעשית לשם בצע כסף. התנהלות מסוג זה פוגעת באופן חמור באמון הציבור בעוסקים במקצוע הפסיכולוגיה, המהווה אבן יסוד ביחסים שבין פסיכולוג ומטופל.

התנהגות הנאשמת כאמור, אינה הולמת את המקצוע של פסיכולוג רשום, בהתנהלותה הפרה הנאשמת את הוראות סעיף 5א שבחוק וכן את הוראות תקנה 3 לתקנות אישור תואר מומחה, שהותקנו לפיו ומשהיא חזרה ונהגה כך, גם לאחר אזהרת ועדת התלונות היא התמידה להפר הוראה של החוק.

מנגד נתנו דעתנו לכך שמדובר במקרה שארע לפני כשנתיים כאשר הנאשמת חדלה, זה מכבר, מלעסוק בתחום זה, כמו גם לנסיבותיה האישיות של הנאשמת, העובדת כיום כמתמחה, אף שלכאורה היא כבר סיימה בעבר את תוכנית ההתמחות שנדרשה בזמנו, כמו גם לקשיים הכלכליים שבה נתונים הנאשמת ובני משפחתה בעקבות צמצום פעילות המכון ולהשלכות העשויות להיות, בנסיבות האמורות, להתליית רישומה בפנקס הפסיכולוגים.

לאור כל האמור לעיל, אנו מוצאים לנכון להורות על התליית רישומה של הנאשמת בפנקס הפסיכולוגים לתקופה של שישה חדשים.

לאור החשיבות שבמניעת הישנות מקרים כגון זה ובהנחת שהנאשמת הודיעה שאין לה התנגדות לפרסום ההחלטה, אנו מורים על פרסום החלטה זו, בלא ציון שמה של הנאשמת באתר האינטרנט [פסיכולוגיה עברית](#) וכן, בהתאם להנחיות ראש האגף לבריאות הנפש שבמשרד הבריאות, באתר האינטרנט של האגף האמור.

רות הורן, עו"ד  
יו"ר הוועדה

הגב. לאה אליגל  
פסיכולוגית קלינית  
חברת הוועדה

מר עדאור בן אבא,  
פסיכולוג קליני  
חבר הוועדה